

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. I. De causâ Formali, seu definitione Geographiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

gia seu sphaerâ petitis: tum de principiis sumptis ex Geometriâ: postea aliquid ex Opticâ libabimus ad tabulas Geographicas concinnandas: quibus expeditis aggrediemur primam orbis partitionem; & quia maria terris implicantur, & illa sunt Geographicæ considerationis, agemus breuiter de Maribus, non vt solent recentiores Hydrographi, sed quantum ad rem nostram satis erit.

LIBER PRIMVS.

De natura seu de causis Geographia.

VÆREMVS hoc in libro primùm quid sit Geographia: deinde quale eius subiectum seu materies: Tertio quinam hanc scientiam excoluerint: denique quem in finem dirigatur: ita causas eius Formalem, Materialem, Efficientem, Finalem attingemus.

CAPVT PRIMVM.

De causa formali, seu definitione Geographia.

GEOGRAPHIA sic describitur à principe Geographorum Ptolemæo lib. I. Enarrationis Geogr. cap. I. Μίμνσις ἔστι ἀσχεφῆς τῆ κατελιημμένης τῆς γῆς μέρος ὅλα, μετὰ τῶν ὡς ὀπίσταν συνημμένων. Est imitatio picture exhibentis partem illam omnem terra que detecta est, cum iis que ad generalem eius notitiam spectant. Quibus in verbis tria sunt excutienda.

Primo, Geographiam vocari *imitationem picture*: quoniam rudes duntaxat, & informes exigit delineationes, atque vt postmodum loquitur Ἰλά γράμματα, καὶ ὁμοειδημασίαις, inanes notas, figurâsque parum accuratas. Quare Strabo 2. Geog. postulat tabulam Geographicam χῆμα τῆς γῆς ἀπλῆστατα συμπλαθῆναι, *simplicissimè terre figuram exhibentem*. Vtrum autem Ichnographiam

flagitet, quidam dubitarunt, asseruit Maginus, eâ ductus ratione: quòd si Chorographia Sciographiam exigit, quæ Ichnographiam umbris attollit, & deprimit, non videatur Ichnographia deneganda Geographiæ. Sed hîc turpiter vir alioquin magnus hallucinatus est. Ichnographia enim pars picturæ vera est, quam postmodum Ptolemæus ab arte suâ penitus explodit.

Secundò additur: *partem illam terræ quæ detecta est.* Notat enim Strabo suprà laudatus Geographiam tantùm ζητῶν τὰ γνώσιμα τῆς οἰκουμένης, τὰ δὲ ἄγνωστα εἶναι, καὶ ἀπερὶ καὶ τὰ ἔξω αὐτῆς. *Inuestigare terræ partes detectas, incognitas spernere, quasi ad se minùs pertinentes.* Quale illud porò fuerit, & apud veteres, & apud recentiores toto hoc opere videbitur.

Tertiò adiungitur: *Cum iis quæ ad generalem eius notitiam attinent:* quæ verba paulò post idem auctor explicat, cum ait Geographum *versari circa descriptiones πόλεων, κολωνίων, ἑθνῶν, καὶ ποταμῶν, ἀξιολογώτερον nationum, & fluminum illustriorum: καὶ τῶν κατὰ ἕκαστον εἰδῶν ὑποσημοτέρων, quæ secundùm speciem uniuscuiusque sunt insigniora:* quibus extremis verbis completitur *montes, lacus, sylvas, fluviorum capita, & diuertigia, provinciarum limites, quæ diligentius ipse in suis tabulis annotavit.*

CAPVT II.

De causa materiali Geographiæ.

EODEM capite primo Ptolemæus discrimen inuestigans inter Geographum, & Chorographum, ait illum versari περὶ ποσόν, *circa quantum*, hunc autem περὶ τὸ ποιόν μᾶλλον, ἢ ποσόν, *circa quale potius, quàm quantum.* Quod explicat postmodum, dum asserit Geographum attendere ad proportionem interuallorum, in quibus sita est ratio quantitatis: Chorographum verò curare ὁμοιότητά, *similitudinem* vsque ad μικρομερέτερα τῶν ἰδιωμάτων, *minutissima quæque propriorum locorum:* quare Chorographum omnem vult esse pictorem. Cum ergo ratio similitudinis, & figuræ ad qualitatem pertineat, conficitur versari Chorographum circa τὸ ποιόν.

DIFFICULTAS tamen moueri potest, utrùm Chorographus etiam per se non respiciat quantitatem, sic vt primò qualitatem spectet: si quidem verba Ptolemæi primo aspectu id videntur in-